

Paskaupin tu hainupan

"ku~ ku ku~k" nautu kapimaupang a Tamalung mas pakasia Bunun tu sinpatumantuk, tubauszang tupisling tuia tu namapingkailas mas Bunun , pansising-av sia daingia mas Bunu isia ludun tu asang . Utazan a Biungan mas tamalung tu tu'ia hai mindaukdauk mabizakbizak mas malhalalang at madaingazin tu lutbu. maisna talha-iapan sau laupaku , kaz mais mihalang mais nihai dikut sia libus, nautu kansulut a Biungan mas itu mailantangus mapakasia Tamalung tu sinpatumantuk. makaming a Biungan miliskin tu "kapimaupang a Tamalung mas sinpatumantuk, maszang mas inak tu asu, haipa nakapimaupang a Bunun mas sinpatumantuk i"?

Ai! mani ana masial a labian taisah, mataisah tu mapunahtung mas malbusazi tu cinaSavi. masial sain tu taisah, na saivan mas dihanin. ung, madadu aip mais kudip hanup , na-usizan tutupa. haitu an-uni a imaan mas antanaskaun tu baling, cinliskin sa-ia tu, haipa namahtuang isgangan a lutbuan iskusia i,

mais ana katavinang hai, na macinsu si-ampuk mas tataskunan, mapapishaiap mas taisah at, mapanailang mas taisah, musasu palihansiap mas naishanup . haitu istasatasin a pasisiskunan siskuav nastucin, kaupin maisitda a hahanup mas Biungtan tacini, niin saia haiap tu nasimain bin mahtu kilimun taskun i ?

Aizaan Biungan mas dadusa tu mabananz tu uvaaz, utaisahan a masituhasan mais ishanup -tan, haitu cis-uni i, na-asaun mapabingkiu mapinbuklas at, tal-iain hai sizaun mas Biungtan a isaicia ishanup mahabin, musasu niin dadasun mais nakudip hanup, mais na madas mas na iskalunan hai kilim mas masinauba. musuhis sadu is Atultan mikaibul tu dahis, susan mas masupnuh tu sindal, cinsalpu a isBiung is-ang. musasu katsian a Atulan mas hici isnavan at ana masial madadu pantalaun mas batung tu taisan hai is-ukin. maisnatudip niin a Atulan maduaz pakasia mas Biungtan malsisial mapalinutu, haitu aizaanin laupaku Atulan

打亥·伊斯南冠·友拉菲

高雄縣民族國小教師
 第一屆原住民文學創作新詩入選

Isbukun Bunun

郡群布農語 | 短篇小說 優選

mas atuzaingun mas bunun tu kuzkuzaun -- masnanava mas uvavaz. ni amin laupaku masidadu cisha tudaniv saicia tu malavia, ai ~ sahlazang.

Mashahadang mas katlumah tu masinauba tu uvaaz, masial at ukaan mas cinuhnan tu uvaaz, haitu ni tu talhanupan, ni tu na mahtu isia hanuptan u-aizan, musasu tu aip tu tus-a hai, kasuitan a palngangausun miliskin. mamangan hanup tu bunun hai, niang amin maplaz tu na mahtu maku -hanuptan matalik mas tastulumah, siang mas Alangtan. aip tu hanian hai na uhanupan, ana mahtu sa-ia dasun, patauslinganang mas taisah-hanup, adu na antalauun a isaicia taisah-hanup tu taldaingin hai. haitu tai'aza takna tu nakudip Alangan kasui, ai~! masu iahai.

Macingmut a Biungan mingkailas, maskalun mas Alangcia tu mindangaza kankana mas naishanuP tu haimangsut . sadu a Biungan mas Alang tu kakankan hai

cinliskin mas habasang "habas hai Atulcia amin mindadangaz mazaku kankan, madauzung a isaicia sinkuzakuza". pahasia pina'iva a Biungan tumangmang tu na-asa matkailas mas Atul, mashadang tu adu na-aizan Atulan taisah tu min-amu inak na kinuzin tu hanuptan. ai~! adu hinud a Atulan takna at liputngjah. ai~, ishanimulmulan a Biungan "nautu nakan-anak aupa tancini manatpu inak paskaupin tu ishananup -tan."

Masvala a itu Biung tan is-ang i maitaisah, haitu masalpu tu mais maibasin hai napikun a hinanup a ansahan, haitu na langat i madaingzin at matukulazin tu maluspingaz a taisahun at na ka matukulaz amin hainupan ! aii! usaduan mas Patuhazam tu maikusna vilicia cihainasbat kusbai, cinnaskal a is Biungtan is-ang, haitu kaz mu-iav at pashuin i hal kai patuhazaman sinpisha-iap tu na mataisah, haitu kaz sain istap'ang mas labian tu taisah, istalik mas is-ang, musasu uka duma bunun namahtu mapasunu mas kainaskalantan

i mani Asuan tu ha-iap amin tu na-uhanupan .
adu ka cis-uni i malbuntuin a Asuan ni tu
kusia libus hanup at masmuav tu manaskal
mahainaz amin is-ang.

Mudadan a Biungan, ukan mas
akimanuan tu na-undan, kaz kanlasan mas
taisah i nautu nasaivan na-uhanupan mas cici .
maupacia sa-ia mudadan, mudadan, min-aiza
a ma-vaivi is-ang, nitu haiapun tu maz bin
saia i, mani ana sahalan tu haningu. lahaaip
habas saincin hai, ukan mas maupacia tu
iniliskinan. adu cis-uni i habas hai supah a
taskunan, namapahalav mas hunmulan. aizaan
amin misanis mapaluszang at minsanis
mapasavai tu is-ang at kaz is-ang ka
manaingkal mas asu tu sinlaunglaung,
malvanas mas vuvuhvuh tu ismut. hanian hai
uncinian, uka дума bunun na an halav mas
mangan, uka amin дума bunun nasakulaz isu
tu painvaian, ukaan amin mas дума tu
kaihanivangan. madauluin a inudanan at
pan-utungang, musasu kilim mas batu tu
alinuhuan, hudang mas danum, musasu
sinavauun a busul. si-ainunu a asuan sia itu
Biungtan tu sisila. maupacia kai asuBununan,
maszang mas tainisahan tu hahanup, maszang
amin mas papia tu Bunun. a langat tu mais
aizin tu tau hai mahtuin mintastuhahanup,
musasu mahtu amin min-anak mapahusil mas
iskuzakuza, mapavaz mas isisinap, nin
isnavan mas tanisia.

hinudin a Biungan mas danum,
paliskidazaun a busul sia vau, sadu mas mal-
ainunu tu asu, mangangiav a is-ang tu mani
ana lainikua bin minaupacia? cismaupacia a
isaicia is-ang hai anbizbizakun , mindaukdauk
sa-ia miliskin hai mastan tu muhaisusut a is-
ang, nacindahpa a bungu, cinsalahitin a
isBiung tan is-ang tu tuza bin isia hataz a
gangan tu na antabanin mas mazaku i? tuza
bin tu zakuin n apalaun sia libus tan i?
hasuhasu a isaicia iniliskinan. haitu miliskin
saia tu ni bin masial a inak labian sintaisah i?
tuza bin tu cis-uni minkuangin a lutbu at niin
mamantuk a taisah i? tudip hai min-anak a
isaicia ima mapasidamu at pisivangdu, masi-
aupa sia liskadan saicia tu Iesu masumsum,
makisaiv mas asvalaan. kanahtungin saia
pisivangdu hai, mani ana mindaukdaukin a is-
ang isvala, mani ana cinbauszangin amin a
sinsadu. sadu mas a-ima tu Asu , sa-ainunu
mas buavan tan. ai~? saitan! dungzavin itu
Biungtan sinliskin mithas at cinliskin mas
habas, pun 58 tu painsanan tu tanangaus.

Uvazang tu Biung hai muskun mas дума
tu uvaaz isia buav mathahazam mais ni hai
pishasibang. minsuma a Tahai kilim mas
saicia, tudanivan saia tu na dasun kudip
masngut. maisnahabas hai ukaang minaupacia,
i mais madas mas pun6 hamisan tu uvaaz hai
masmuav tu kapisingun. haitu miliskin a
Tahaian tu, isia katpapia tu tastulumah , mais

maupacia hai namahtuin a mintainalu tu Biungan antala mas isaicia ana-anak tu sinpahusil, namahtuin amin sa-ia ukaunan mas manambuh tu cici . musasu i na-asaun mas Tahaitan a Biungan kavava pakana-anak minhumis. pahasia miliskin a Tahaian mas na-istahu mas tais-an tu hansiap "madas katan Biung tan i mais kitngabin katan masngut at isia katan ka-ahvangancia taipapasdu cici hai, na palhaipun a Biungan mas asu. ku-uni minlaliva a asu minangadah sia sapuz mistaba". cis-uni Tahaitan tu mangan musasu latuzaun mas bunun, pahasia uka bunu tungalbah ansais, musasu tu i mintainalu a Biungan at makani tu kasalpun mas madadaingaz. sain tu pailungkaduan hai masmuav tu kadimanun, aupa ngausin a Biungan mas duma tu uvaz pindangkaz anak-anak mamangan tu is-ang, isia mas tudip ka'iahdian tu sininghumis hai masmuav tu kahusbun kadimanun.

Kitngabin mapis-ainunu mas padan, na maiaupin amin a madadaingaz mas paihusil sindailaz tu hunmulan. tu-it-itun a Biungan mas Tahai tu "Biung alhaipuav a asuan at kananulu tasatasa sadu, mais ni saikin maskalun su hai , katu ama-ama masuang mas asutan , mais na sisuang mais ni hai na siktas a asuan hai, kahnav mapishut maluhus, mais duduan tu aiza tu tasa a asu mataz hai, nias na mahtu ma-uvaiv, niik amin namahtu minada

mas masu ".

Nasiskuav a Tahaian mas Biungtan hai, sihalunang saicia a sinluluhus mas asu a dun tu adu mahunduh, sadu mas uvaazang tu Biung hai, mani ana niang masvata isTahaitan a is-ang, muhnang sa-ainunu mas tais-an, sanasia mas isaicia tu masinauba Haisul, kudip sihalav mas isaicia tasa tu busul at auladingan saicia mas tangkung, isaiv mas uvazang tu Biungcia. tukakivun a Biungan mas Tahaicia tu" andip busulan hai, auladinganinku mas tangkung , katu ama-ama ispaknu mas bunun. hai tu mais saduas mas cici hai , paknuav at kausbasav. haitu mastan almamanuan hai, alishutav a asuan "

Pinistaba a padan hai cibabangbangin, sapuz hai si-ainunuin sia ludun, isian a madadaingaz mas ka-ahvangan cia hunmul, na taipapasdu mas makasia kaisanusan kantannjavacia macisbai tu cici. cibabangbang a padan, ibulan mas piciahpiciah tu luvusag tu lukis, makas-angin a Biungan tu mamanahin a madadaingaz mas cici at cishahainaz a is-ang, haitu aipcinin utazanin mas cinmamangmang cicipiciah tu sing-av, ha! saitan mamantuk a sinpapanah. ta-aza sa-ia sinpacificiciah hau, kan-anak mililiskin "macinpupunu a cici at taipapsdun mas madadaingaz taitutunghaz... ..". sadu Biungan mas bangbang, minsanis samaszang mas sangkul, pisha-iap tu na-aiza is-ang

pangkanah tung, minsanis samaszang mas hanitu, na antaban mas itu mininghumis tu is-ang, minsanis bangbangan hai mani ana mai-aupa sia Biung tan, pachinguza saicia. cis-uni amin a asu i cibabangbang a pinistaba, mais nihai duma tu kanang at, kaivakaiva amin.

Isia vaivivaivi tu aintalan, aiza makitvaivi a sing-av taingadah sia is-ang, aunpain mas siahi tu sing-av? kanpithus mas lukis tu sing-av? musasu cinvaivin a amin isasu a sinbizakbizak, sa-aupa sa-ia mas aikusnadan sing-av cia, i~ aiza matahdungtahdung musasu nitu sathasan tu haningu mai-aupacin, asu amin hai ciskun mai-aupa haningucia luluunglaung . isTahai a sintunanulu hai pansing-av sia isaicia tu penuh, sak-ivun saicia iskakaupa na-asa mu-avaz tu asu, sananulun amin a dun, aizaang paluhusan mas asu tu lukis, nanitu sisuang . sa-aupang saia mas haningucia, mani makanadidip tu cindadaing , makanadidip tu sathasan . haitu, cis-uni i mahus'ul, musasu ladivdivan mas bangbang, niang maplaz sathasan tu maz bin sa-ia i, cis-uni aupa Biungan i pai-adasan mas hahanup tu haidang , sidazaun saicia a busul, penuh hai pansing-avan mas is Tahai tu singtunanulu "paknuav at kausbasav".

tudip hai, ismut piciahpiciah tu sing-av, is lukis cinpapaluh tu sing-av, isbusul cicicpiciah tu sing-av, isasu luluungluung tu

sing-av, isbunun kintutuh tu sing-av, iscici macisbai tu sing-av ·····, ciskun mapapisling mas sininghumis tu huzas, ka niang haiapun tu adu itu mataz tu huzas? adu itu minghumis tu huzas? nasanasianin mais kanahtungin at sanvasvasin tu adu susumbangang. haitu iskaupakaupa mais isia Biungtan tu is-ang hai manungsiv, dalahan amin hai ukan mas sing-av, i-apavcin hai kaupa mas malishut busul tu saicia, siang mas maicisbai sia sapuz tu saicia . makanadidipin a haninguan tu sathasan, ua! vanisdaingaz! kandaukdauk mai-aupa sia alnuhuan saicia, dusa manushit a vanis hai, cis-uni i isia tauslingan mas madumdum tu libustan, cis-uni i sansinghalun mas sapuzcia at mani tu cindimaldaingaz. cis-uni i laupang a vanisdaingazan maisnasia sapuz maicisbai at, namalbuntuang at nacin-ulaizakin, namalbuntuang at nacin mak-avin.

"pung~~" macis-an cipciah, taicidingciding mas ludun. mais paluszangun mas tudip tu tastuhanup hai, ni sain makitvaivi, mais pakasianun mas libus daingaz tansadu hai, ni tu cinghuzaun . haitu, pakasianun mas vanisdaingaztan tu sininghumis sadu hai, masmuav sain tu madaing—aupa paskaupincia a isvanis tan a sininghumisan. muhna pakasianun mas uvazang tu Biung tan miliskin hai, mani mas bilva tu macipciah sia kaupa dalahcin, kabahlu isaicia tu is-inhumis, matua isaicia

hahanup tu dan . tudip tu masngut hai, isaicia tu pinanah a mastan madaing, itnulan mas madadaingaz hai, pakintau-an, saitan a mastan na mahtu ispalistapang tu pailungkaduan.

Masa miliskinang sa-ia mas habasang tu sintumangan hai , taimak-avun saia mas tasa asu tutatanam tu sinlunglung . aipincin hai , mani asuan tu mapatudaniv lulunglung , ki-u-unuin hai cisha a asu lulunglung , musasu sin-acicislud mas sinlunglung cia hai mabiskavin , cinsu a Biungan andikus mas busul , cisdadan tu na masinap , haitu niang kanpia hai , ni a sincisdadan madauzung , ni a vakal mahunduh , ana uka a busul isliskut hai , nautu na panmangmang a saia ciskapat , tudip a sa-ia hai , nin saudip a busvit , niin malkaknu cisdadan , niin na usinapan . ta' azan mas asu tu pakasia mas vanis mapakangilcis at muhaisusut tu sing-av , miliskin sa-ia tu “saitan !” macintaliskang a Biungan masulut mas isasu tu sinlunglungcia . cisdadan a saia , ni ! mamantuk hai kaz mudadan , ni hangsia ! inmanun hai , kaz dusa isBunun a bikni , silulu mas dahpaun at madaingazin tu lutbu .

Ta-aza mas asu tu malbuntuin masisinap at lulunglung mas vanis , makanadidip sa-ia tu cinhanivang a is-ang , cis-uni i mais aiza panliva , nautu na aiza a asu kispatazan mas vanistan at na ukaan mas taisah tu na ikamu

mas kinut-ah tu hataz . mais cin-ab-ab sa-ia hai , mastanin a vakal tu nitu ta-aza at ciskapatkapat . pahasia acin-aminun a saicia tamasaz i miliskin a sa-ia tu , pisanquav a isia lutbutan a gangan lapataz , niang ha-iapun nacismaupacia a gangan istaihalhal i . muhna saia utazan tu is asu sinlunglung hai cinvaivin , hasuhasuin . ua ! ni ! namataz ! aupa i kitngabin vanis a anbas mas asu, nakapisingunin a asuan. ana habasang hai, na sausianang bin laupakadau pasisinap i, namasang ispalistapang. haitu utazan mas isvanis anbabas tu sing-av hai, mani is-as tu pansusuhsuh sia is Biungtan tu tangia.

Miliskin a Biungan tu, mais min-amu a ina uvaz, mais ni hai madas mas panu-uvazun hai, inak pankanahtung tu ishahanuptan, mais iliskinun hai ana masial aupa tu painatpuan, haitu mais uksasihun miliskin, ukan a na-ia mas maszang mazaku tu mangan, niang ha-iapun ka nakapisingun i, musasu namastanin mapiskaina. haitu mais cinliskin tu, aiphai masial a taisah , ana madas……. cisha utazan taihsup mas tangia musasu taibulah is-ang tu sing-av : "cin-iang a tasa asu" musasu pannungsiv a duma asu, malnanauin macingna mapasisinap mapalkapataz. andi sing-avan hai, cin-iang tu sing-avan hai taishut mas isaicia tu tangia, niin a Biungan utazan mas duma tu sing-av, i-apavcin hai kaupa mas isasu tu sinlunglung, mani iskaupa

amin mininghumis hai manaingkal mas andip tu 「isia libuscin tu mapalkapataztan」, …… mulushuin a isasu sinlulunglung, niang haiapun tu adu cis-uni i isnanguin a vanis a? adu cintamasaz a Biung a, at dungzavin kitutulun mas asucia… … . usaduanin sa-ia mas is asu ishahanup tu dailaz "tasa hai malsasabah mas is vanis tu buthul, tasa hai malvaz satasa mas tangia kalat, tasa hai lulunglung, minsanis kalat bahan, minsanis kalat cian …… "sadu tu askadipin Biungan hai, mastanin macintamasaz, mani ana ha-iap amin tu, sain hai ituskun kinuzin tu mapasavai .

Maldahda a Biungan malvanas manailang tu namakua kuzakuza, idip manailang hai, musasياهو tu cinhanivang a is-ang. aupa mais makubusul manah hai ma-aipi, haitu nasandamus mas asucia. mais makusinghaili kislaua hai cinliskin a saia tu madaingazin saikin at, haipa na aizanang tamasaz kisbulah mas isvanis tu kaung tan i? haitu sadu mas asu tu sindal, mani ana tahu mas Biungtan tu cissu kaimin macinpataz, kavavav manatpu, napakasianun sia Biung tan manatpu iskaupakaupa tu iskuzakuza, maku-uni mas kaibusvitan kanahtung avandi kinuzin tu pasampanah -tan, a langat tu maitaisah hanian, na-uka a paciskulazan.

Masa situhdus a sa-ia mas singhaili hai, cinpasiahut mas vanis cia, mani aizan a vanis mas na mataz sia mamangan bununtan tu ima

tu kainaskalan. masamu panlaitaz! acin-aminun saicia tamasaz, pakusnasianun mas vaniscia tu tanavili, kisbulah mas makaspal tu kaung, kistanglavang mas balang, dungzavin kinsnasia vaniscia tu haputung. ciniang a vanis a at cis-ancis-ang, niin vazakvazak, kanahtung aip tu mapasavaitan. malnanauin, visvisun mas asucia a vanis a, maplazin a vanis a tu niin susumbang at niin bizakbizak hai, tudipin amin asu a sisuang mas niacin ana sihaithaitin tu ngulus. is-angkuzu a lavian sia sisila mas vaniscia, duma asu hai si-ainunu sia Biungcia. sihalun amin mas Biungcia a asu, maku-uni a asu mas inaicia tu sindal antala mas saicia. cisha sa-ia uliskinan mas tasa milulu tu asu, haitu aiza tasa asu mani tu mihal, at lunglung cisdadan, mitananis sakakiv, dusa asu hai makilavi amin. Inggaduan mas milulu tu asucia, mal-a-apavun a isaici silup at sisis-anin. niin a Biungan masking adip masuhaidang ibulan mas masu dalah tu asu, isbangkiki a saia masamsam mas asutan, nitu ha-iap tu laklakua pisbabahbahin, kinsnasia a isaicia bahbah mas isasu tu mata, mu-ibul mas is-asucia tu bahbah. isian sia maupacia tu palungkaduan a asuan masvala tu cinciahav at is-ukan mas is-ang mudan. sadu mas asu tu masvala mataz, sizaun mas Biung tan a itu asu malmazav tu takingadah kandaukdauk pisi-alun masuhis sia cian, hal kai u-ibulan

mas dalah sing mas lisav, miliskin Biungan tu "langat i, nautu nasuhaisun sia dalah, minpuh, minpushu" muhna makuvalu a Biungan matahis mas mubulah tu cian, sizaun mahaltum, luluang a amin duma asu, maszang tu cis-uni masatu mas avandip mamangan tu asutan pisusling. muhna a Biungan cis-uni mas asu tan pisvangdu, mus-anang sa-ia maupacia tu mi-uni mas asutan aizan maupacia tu is-ang "bunun amin a asuan" muhnang a Biungan kudip mastapal mas padan, maku-uni ishabas tu isasatu, pansuhsuhun sia sabungcia. miliskin a Biungan mas miahdi tu pasisiskunantan, cis-uni mas saicia mataz, masalpu a isaicia is-ang, haitu cinliskin saia mas itu Put tu halinga "nau a hahanup asuan tu na mataz sia ludun", pingadahang sia is-ang masus mas halinga "su mastan masial, aupa mahtu kasun isia mas anak-anak tu hanupancin masabah, latuza saikin tu isu sain mastan masial tu pangkanahtungan" musasu mais mudanin saikin hai, na-ukain bunun nasaipuk mas su, mastanin adip mahaitas asu tu uvaz - Tahai a.

Miliskin mas masitahas tu uvaztan, cis-uni aupa i, lahnutanku sa-ia minhahanup at adu na malsusupnuh aupa! maisnadiup a saia mazima ambas mazaku, mani mas saipuk asutan, makipupuksu. adu isaicia tu paisnavan? adu nautu na ni a sinaduan maszang mas mazaku tu katsisia mas ludun tu

bunun, maupacia saikin cissaicia miliskin, ni saikin ha-iap tu adu mamantuk inak a sindailazan? adu muliva a inak sinaduanan? ai~! pakasiav mas saicia kana-anak miliskin.

Sa-aupa Biung a mas hinanupan cia, pakan-iman, musasu maka-iskavungin a vanis, ana askakubin na talpatazun. cinliskin Biungan masa uvazang, makinlavi masngut at mus-anang tu pinataz a vanis hai pakintauan, maszang a vanisan tu mal-amu mazaku mapasavai sausia minmadaingaz saikin. hal anvandip pakan-imanan mais saduan hai mahalivhalivin, haitu mais paluszangun mas madaingazin at dahpaun tu Biung tan hai, mais nacisvau-un hai, namacintamasazang. cistanamun saicia anvau i na-asaun mapakitutus iskuniv sia asang tu bunun, haitu ni tu cisuknun. aipeinin hai sizaun saicia matuk'a a isvanis tu cian, pudun sia silup a kinanaun, musasu makulut mas maitastulisav tu hataz, pinnunum makulut. maun mas sinpavaz tu maitasa, duma a kinulut hai, kansulut mas hahanup tu dailaz ispahusil isaiv mas asu cia, ispakaun mas naicia, aiza maisutda tu tasa kinulut hai, ku-unian biung cia mas lukis malas pang at ispansuhsuh sia sabung cia. sadu mas madanghas mazaubun tu hatazcin hai, cinliskin a Biungan tu hadang amin anak-anak a hataz maupacia. Suhaisunin a takingadah ma-ulading sia vanis tu cian, mani mais kuisaang tu maku valu matahis.

cis-ama mas isnas-akin at matuhaliv tu vanis, lahaip sia ingkadan minhahanup tu batu cia, islaupacia hai uka duma bunun matuzaingu saicia, kaz sa-ia uncinian i aizang sasaspat a Asu. haitu nitu mahtu palinutu naicia, na mikua bin ikma-ia mas dahvianang tu dantan . mani anacindadahpin a kanuman, haitu miliskin saiatu, aip hai mataisah katan, na ni tu mapunahtung paciskulazan, kaz ka sisasa, musasu cinliskin sa-ia tu, niang ha-iapun hai na cismaupacia a gangan siskuav sia isaicia tu lutbutan. sizaun saicia a inihdian aizang up-up, pin-uniun mas itu gangtan tu iahdi mas up-up, mani ana cin-aiza a tamasaz matalik mas saicia.

Taunasianin mas haishanupan, pan-utung a saia at mapunastu mas hinanup, musasu hudang mas danum, nakansulut mas mailantangus tu iskukusia, natumangmang malala mas anak-anak tu ngan i natausuhis mas tamasi. haitu miliskin a saia tu "niang haiapun tu na pankanahtungin a is-angan, inak tail-ian minhumis tu kinitngaban hai isia libustan, adu napankanahtungun amin sia libus tanhai". musasu niang haiapun ka inak sain paskaupin tu hinanupan i, na nin maisinin mahtu. ai ~, palav iahai anak-anak a tanmasi sia ludun tan! muskun mas libus, cici, paisesiskunan pasungkaviaz isaincin! kaz a Biungan matunungsiv, aipcinin hai minsalangka cis-ama mas vanis -tan kulumah .

Isian a Tahai mas buav malnuhu, nasisapuz mas tamaku, haitu patahusingan mas Babangu , pusbabaiun saicia a Babangu, haitu idipang a Babangua kusbabai at cinsaimangsaimang a saia cinsauhdung saksak mas lutbu tu adu aiza mahansu. aipcinin hai, usaduan saia mas asu. ua! aiza .

isaicia iniliskinan hai kusbai minasia mas habasang. tudip hai madas a tama mas Alang kudip hanup at taskun a Tahai mas Cina kudip masuaz mas acipul. masa mansanavanin, cisha aiza a tasa babangu siainunu si-ainunu sia naicia kusbabai. tusing-av a Atulan mas cina tu adu aiza kansisila -tan a mininpuh tu aluaz, mais nihai duma mapushunnin tu minataz i mavia tu minsuma a babangan i. kaz a Cinaan cinngit at masusuazang mas acipul, cismaupacia a Atulan macingnang amim masuaz mas acipul . haitu babangan hai ni tu islunghu kusbabai si-ainunu sia naicia, kinuzin pandu sia tanangaus tu ismut. aipincin dungzavin a cinaan tahu mas Atultan tu pacis-uavin a isu kuzakuzan i misuma a Babangan pishaiap mas mita tu uhanupan a isu tama, n-iskasianin sia dan -tan, musasu kaumanang a isu masinauba at, ni tu na mahtu cisdangaz, macinsu a kasun kudip ampasdu, ku-uni na lis-up-upan a isu tama. masa taunalumah a Atulan hai, ciudu taunalumah a anin Alangan, tupa mas Atultan tu kudipa ampasdu mas

tama.

Pansaincin minmak-av a is Tahaicin a inililiskinan. cinsu minsalangka mapingna mas utubai, kudip ampasdu mas tama. tung-utubai mama mas tama tunasian usaduan mas asang tu taluhan hai, isluhu mapunastu mas hinanup. ai~! cinliskin a Biungan tu ana habasang hai, na cisvauunku a hinanupan kulumah, iskuniv sia taisis-an. haitu laupakadau, kazin ka makanmiming, mani mas ma-utung tu tunghabin matuk'a mapakaun mas tas-an, kuuni i naminsuma a kisacu, makuuni mas isPutan tu samu mapinsanamaz mapihdi. ai~ itu Putan tu hulicu mapinkutum mas hahanup, mapintaki mas hahanup. Mapunastu mas hinanup at, palinanutu mas Tahaitan, sain hai isBiungtan mas Atultan maisnahabas tu dailaz, itu Atultan ni tu haiapun hai, tastasau mas Tamacia tahu, ansasun masnava. isia maupacia tu dailaz, inaicia a is-ang hai mapal'aaisku, mapalabut. haitu cisuni i maduku a Tamaan mais sistnun a Atulan mas hahanuptan at naminpanu kudip isnavan. phasia aipcinin hai inmananun mas Tamatan a Atulan hamangun papunahtungun mas ishahanup. naasang dau a Biungan palinanutu mas Atultan at ansasu tahu mas iniliskinan, haitu masihailis a Atulan tu cik-iv palinutu at, siskuavin Tamacia kudip munanau mas tas-an .

Na asaunang Biuntan a hinanupan ishusil

sia kautuszang . haitu antalamun mas Atulcia tu "saisduan su aupa sain hai, kan'anakav ikmaia". tusais a amin Auan tu "isbalivav a lasan at kadazav taikingadah tan anatan ispakaun mas tas-an". andadu amin a Dahuan malau mas Biung -tan. taaza a Biungan hai, cinhaisusut a iniliskinan, n apaskaupincia saikin tu na mapakaun mas tais-an, ni saikin kali mas дума, haitu maupacia amin inaitan a iniliskinan, adu maupacia aupa aip a tus-a! haitu isaicia a is-ang hai nitu maldadadu.

Sadu mas Anu tu matutuk'a mas vanis, sadu mas Balakav tu masisinav mas taikingadah, mastanin i usaduan mas itu vanis tu hataz, taihsupun a iniliskinsn. miliskin a Biungan tu "habasang hai zaku matutuk'a mas taikisia libus tu cici, mais taipintin hai nazakuin tuk'aun mas Put, na si'apavun naicia a inak hatazan manailang, maszang mazaku tu habas tu si'aapav mas iscici tu hataz." "huihu !huihu! ci ci ci, huihu! huihu! ci ci ci ……." tu'iiain a saikvang, aupa kapimaupang a saikvangan mas paikasia Bunun tu sinpatumantuk, pishaiap mas Bunun tu kulumahin. haipa kapimaupang a Bunun mas maipakasia dihanin tu sinpatumantuk i ?

最後的獵物

「鼓咕鶻～」，公雞還是遵循著與布農族的約定，叫聲嘹亮深遠的，迴蕩於山中布農族的部落。

此時的畢勇慢慢翻起老病的身體，打從懂事以來，除了生病或到山外體驗，他幾乎還是依循祖先與公雞的約定。心理想：「公雞還是那麼盡責，如同我的獵狗一樣，但是人還遵循約定嗎？」

對了，睡時的夢好像很好，夢到路上碰見裸身的沙菲孀孀，根據文化經驗，想必是一個出獵的好時機。對，今天是出獵的好時機，肯定有收穫。不過左手不經意摸摸右腹腔，想了想，我這罹患肝癌的身體撐得住嗎？如果早些幾年，一定奔跑吆喝同伴共享好運。但是，老同伴也都一一離開人世間，剩下畢勇一個老獵人獨撐，要找誰當同伴呢？

畢勇有兩位兒子，其中大兒子阿杜勒具有天生獵人命，但是爲了培養他好好讀書，只好忍痛，他長大時，刻意不讓他接觸打獵。於是把他的小小獵具藏起來，從此也不再帶他去打獵，需要助手時就帶弟弟或別家青年。畢勇回想起那段他那失望的表情及憤恨的眼神，這時產生疼惜及無奈的感覺。再加上在外讀書，從此阿杜勒就與打獵分手了，就這樣白白讓一個獵人的好接班人就此消失。幾乎從那段時候，就跟畢勇無好話可說。不過，現在他有讓人稱羨的工作，老師。這時大概也不方便叫他臨時請假，可惜。

還有期盼待在身邊的二兒子阿朗，此人很好，但無獵人運，無法在此領域有所表現，何況現在賺錢第一，專業的天生好獵人都不一定可以以此行業養家，何況是他。今

天應該是會有收穫的，應該要帶他，沾沾好運，看長大了，會不會獵運突然被啓發了。不過昨天聽說他要去賺錢，唉！算了。

起個早準備，順便吩咐二兒子阿朗幫忙找需要的裝備，此時畢勇的思維又回到從前，以前都是大兒子準備好，而且感覺很順。不自覺地，故意放大聲想要吵醒大兒子，看他還有沒有緣來參與我可能是最後的狩獵。唉！大概昨天有偷喝酒過，還在睡。還是獨自完成人生的最後一場競賽吧。

因爲已經有好夢的關係，所以心情特別好，只是有點擔心獵物怎麼搬回家，還好夢到的是已逝去花樣年華乾癟的老女人，想必今天碰到的也是乾癟的獵物吧！突然，看到 patuhazam 由左往右飛過，內心閃過稍縱即逝的興奮，雖然它是好運的象徵，只不過是印證夢裡的狀況，強化信心而已，況且也無人能分享此喜悅。不！還有狗似乎也感覺到此行必有收穫，或是好久沒有上山打獵了，也顯得特別興奮。

此時的畢勇似乎無目的的走著，順著感覺走，反正會獵到獵物，走著走著，此時的景象似乎有股莫名其妙的眼熟。以前也常常經過，但是沒有如此的感覺。是不是以前人多，又要搶好位置，又競爭又合作的心態，心中只注意到獵狗叫聲與草木的動搖。不像現在，心理平靜又一個人，沒人會搶你的功勞，也沒人會笑你的出糗，沒有壓力。走了一段路，先坐下來休息，找個石頭做下，喝個水吧！狗也面對畢勇圍繞成半圓，看著台灣土犬，是天生獵狗，跟大部分的布農族一樣。而且三隻就可以成爲戰鬥單位，也會自行分配角色，不用主人操心。

畢勇喝著水，槍靠在肩上，面對著前面圍繞著自己的狗，這個景象又似乎是哪麼的熟悉又是那麼的模糊。此時的心緒把它平靜的心攪亂了，越努力想越感覺煩躁，幾乎快頭痛了，畢勇甚至懷疑，難道肝癌來討命了嗎？難道今天要輪到我命喪叢林嗎……？心緒繁亂，不過，不對阿！夢裡不是告訴我這是好運嗎？難道我獵人的感應因身體有病而錯亂了嗎？此時畢勇不自主的禱告，向信仰的耶穌祈求平安。禱告完了，似乎也就平靜下來了，視野好像也跟著開展起來了。看著五隻狗，再環視週遭環境。對了，就是這裡，此時畢勇的思緒被拉到58年前。

畢勇跟小孩子在部落附近的田園獵小鳥。突然畢勇的養父打亥過來叫他，叫他也參與這次的焚獵。這是空前絕後的，因為讓6歲的小孩子參與是非常危險的想法，其他獵人也反對這項決定。但打亥心理盤算著，在大家庭的環境裡，只有這樣，身為孤兒的畢勇才會合理分配到一份屬於自己的肉，也會順理成章的吃到鮮美的肉塊；再來就是要他趕快獨立生活。於是想出一個好的藉口說服族人：讓畢勇於焚獵時，大人忙著在缺口獵殺動物時，請畢勇幫忙顧著獵狗，免得獵狗誤闖火場而喪命。以打亥的社會地位，這提議大家勉為接受，再加上畢勇孤兒一個，比較不讓人或是少人擔心。這即將到來經驗對他來說，是非常寶貴的，因他比其他小孩提早建立了自信心，這在當時顯難環境中，是非常重要的。

焚獵開始，大人們準備就自己分配的工作及狩獵位置。打亥對著畢勇叮嚀著：「畢勇看緊每條獵狗，我還沒吩咐時，千萬別鬆開狗繩，萬一死了一條狗，我想你也賠不

起，我也顧不了你」

臨走前，打亥看了看畢勇，又看了看週遭，拿了他堂弟海樹勒的獵槍，子彈上膛，拿給了畢勇，並對他說：「這把槍子彈已經上膛，槍口千萬別對著族人指。但是，當你看到動物時，槍口對著他，食指按扳機，就可以了。最重要的還是要看緊這些狗」。

大火已蔓延圍成C型了，大人們在缺口就射擊位置，準備一一射殺從設計的缺口逃來的動物。火光熊熊，參差一些生木，因水氣受熱膨脹而產生的爆炸聲，讓畢勇誤以為大人開使射殺獵物，而心裡非常興奮。但是後來又聽到震天價響的爆炸聲，喔！這才是真正的槍聲。他邊聽著槍聲，想像著動物急速奔跑中槍一一倒地的模樣。再看看火焰，時而像「喪骨魯」，來預報著生命的結束；時而像張牙舞爪般的惡魔，在掠取動物的生命；有時部分火焰會撲向畢勇的方向，讓他自己嚇了一跳。此時的狗也因這熊熊火勢，或是其他原因，而顯得焦躁不安。

在各種強烈的感官刺激交錯中，一種突兀的聲音出現，是一種撥開樹枝、踏斷樹枝的聲音，獵狗也發出異於尋常的聲音，表情也怪異，他往聲音的方向看去，疑！火焰中有個矇龍的黑影出現，同時獵狗也開始往同一個方向狂吠。打亥的叮嚀響出腦海，他環視每隻欲掙脫狗繩的狗、綁狗的繩子及固定點小樹木，應該都沒問題。又往黑影處望去，似乎越來越大，影子越清楚。但是，因為煙火的關係，還無法確認黑影到底是什麼動物，不過或許是獵人的本性，他不由自主的拿起獵槍，腦海浮出打亥的聲音：槍口直指目標，食指按在扳機處。

此時的燃燒爆炸聲、樹倒的聲音，大人射擊的槍聲、獵狗的狂叫聲、獵人互傳訊息的聲音、獵物的嘶吼聲……，共同譜出生死的交響樂，是生的交響樂或是死的安詳曲，就看散場後你還有沒有呼吸。但這一切對畢勇來說，是靜悄悄的，大地現在是無聲的，世界上只剩手握獵槍的他及逃離火場的牠。黑影越來越清楚，哇！是一隻大山豬！慢慢的往他所坐的地方前進，兩隻強健銳利的獠牙在陰暗的襯托下，在火光的照耀下，更顯得犀利發亮。大山豬因為剛從火堆裡逃出，剛越過火網，還需一段時間恢復敏銳的感官。

「碰轟~~~」的一聲，震動整個山林。對整個獵團來說，沒什麼特別；對廣大山林來說，沒什麼稀奇。但是，對這個大山豬來說，是一生的大事生命的結束；對小孩子畢勇來說，是劃時代的巨響，改變了他的命運開啓了他一生為獵人的命。當時焚獵最大獵物獎的榮耀，就讓6歲小男孩畢勇的三指大公豬拔得。

當畢勇沉浸在往日光榮時，一隻狗試探性的叫聲把他的思緒拉回現實世界。之後又吠起招呼同伴的叫聲，緊接著是一陣狂叫，且移動數度很快，他習慣性的拿起槍，準備躍起追趕，但沒幾步就不知怎麼搞的，腳步不聽話，要不是有獵槍撐著，一定趴的五體貼地，此時的他已時不我與，已追不到了。聽著狗與山豬交雜糾纏的聲音，他心生肯定，就是這隻！他盡最大速度的跟著狗叫聲移動，與其說是奔跑，不如說是疾走，不！更貼切的說法是：兩條粗撞的布農腳，拖著老病的身軀。

隨著狗與豬追逐的時間愈久，他內心愈

是緊張，萬一有一個差錯，肯定會有獵狗命喪山上，無福享受生肝大餐。他越是急，越感覺腳不聽使喚而跌跌撞撞。他竭盡所能，忽然心生一個念頭，把癌累死，癌可能會因此而被甩離，所以力量不減反增。此時又聽到狗叫聲改變，位置凌亂。哇！糟糕！山豬開始反擊了，狗開始陷入危險的處境，若是以前，哪會等到這個階段，早就可以拿獵物報戰功了，不過山豬開始反擊的聲音不時的傳進耳朵。

畢勇邊跑邊心裡想，若是兒子或女婿來參與我的畢業典禮，該是完美的結局，不過他們沒有我身經百戰的經驗，也說不定有危險，那就更糟糕。但是想到，今天是好夢，應該要帶……。突然，對獵人來說，舉世最刺耳的聲音出現了狗的哀嚎聲。其他的狗也暫停咆哮，後又繼續牠們與山豬搏鬥的任務。這一聲音，如同關閉了他其他的聽覺，世間除了狗叫聲外，似乎事間萬物都屏氣凝神的觀賞這場「台灣山林版的羅馬競技場」。……。狗叫聲又移動了，此時不知是獵物因累得跑得慢，還是畢勇不知哪來的力量，終於跟得上……。看到獵狗基本的隊形：一隻背地正面咬著山豬的喉部；兩隻各咬山豬的雙耳；另一隻時而發出鼓勵之叫聲，時而咬山豬的後腿、肚子……。看到畢勇到來，更加賣力，好像都有預感，這將是大家的最後一場生命競賽，所以要把握住。

畢勇保持安全距離並觀看研究下一步動作，愈研究心反而慌了。因為，用槍射，是最方便了，但一定會傷到獵狗；用刀刺，但想到自己老了，不知還有沒有力量次穿山豬的盔甲。但看一看狗的眼神，好像要做球給自己，讓自己執行最後一擊，叫我最勇健

的方式來完成大夥的最後一場戰爭。況且今天做的是好夢，應該不會有事。

當他拔刀時，不經意的與山豬四眼對望，感覺也有一種勇士死於英雄的愉悅，畢勇也心生英雄惜英雄的想法。但，事不宜遲，再拖會心生恐懼，他還是盡其全力一刀刺中心臟部位，結束這一場競賽。此時的獵狗近乎同時甩動山豬，確定沒呼吸了，才一一鬆開近乎僵硬的口腔。由領袖顧著獵物，另三隻則圍繞在他的身邊。他環視每一隻狗，每隻狗也以眼神接受他的點閱。突然想到另一隻受傷的狗，有一隻似乎會意，邊叫邊跑邊回頭，另兩隻也著急地朝他過去。

找到受傷的狗，肚破腸流，奄奄一息的樣子。他顧不得血土滿身的狗，跪下撫摸，不覺中淚已流下，流到狗的眼部，與狗眼上的淚水交融，狗在這種狀況下，眼神無痛苦狀的闔眼而去。望著狗已安然入睡，他開始把露出身外的內臟慢慢塞回，和著沾附的泥土或枯枝落葉，反正也要回歸大地，變成塵土。之後，裂開的肚子簡單的用葛藤繫緊，挖了土，把他埋下去，其他三隻狗在低迴，如同在歌頌這隻偉大的獵狗。歌頌完了，畢勇不自覺的為狗禱告，這是他對狗的第一次，頭一次有這種感覺狗也是人。隨後又去砍一根五節芒，用傳統的送葬方法，把整理好的五結芒插在墳上。想到辛苦的狗夥伴，為我而喪命，心裡難過，不過又想到漢人有句話：「獵狗終須山上喪」，還低聲補上一句：「還是你最好，能在自己的戰場長眠，我想這是你最好的謝幕方式。況且，若我走後，也沒人能照顧，尤其是那討厭狗的大兒子，準會虐待你。」

想到大兒子，畢勇心裡想，或許是我阻

礙他發揮獵人的天賦而反抗吧！總是喜歡跟我作對，尤其是我養的獵狗，總是沒好臉色。還是他所受的教育，觀念本來就跟我這傳統人物所想的南軒北轍，我這樣做不知道好還是錯，由他自己想吧！

畢勇回頭看那獵物，是五指公豬，且已微彎，不然就很難應付。突然想到小時候，對手是五指公豬，好像這些山豬是陪我比到大，比到老。這隻五指山豬雖然有點乾癟，但以畢勇年老帶病的身體，想要一肩扛上，是相當費力的。他試著扛起山豬，想要以完整的獵物展現給部落的人，但獵物有如千斤重。後來索性給他開膛破肚，把腸子內的內容物簡單的清出，並把最大的一葉肝臟，割成六份，自己及四位獵狗各一份來生吃，剩下的一份，找跟樹枝並插在墳上。他看著紅潤柔軟的生豬肝，想著自己的肝臟若是這樣，那該多好。

把內臟置回山豬肚，如外科醫生般的用葛藤把肚子縫合。背起已減少四分之一重量又乾癟的山豬，走過起初當獵人的石頭，這時沒有其他人恭賀，只是孤單的一個人，不！至少還有四位狗。但是又無法與他們聊天，漫長的路該怎麼消耗。此時胸腔部隱隱作痛，但他心理想，這是好夢，不會有事，只好苦撐著，一方面也妄想，說不定肝癌因痛苦而離開身體。此時他把自身的疲累痛苦，轉換成是癌症的痛苦與疲累，猶然自己便有一股力量在支持著。

到了獵場與耕地的交界處，畢勇本能的放下獵物，休息一下，喝口水。準備依傳統的方式，大喊自己的名字，把自己換回來。但是想了想，人生大概快結束了，我的一生始於山林、競逐於山林、也應該結束於山

林。況且，今天這可能是我的最後一次，以後就沒有機會了，把自己留在山上吧！任自己與山林、與對手、與同伴長遊吧！所以他不發一聲，起身扛起山豬回家

阿度勒已下班，在自家庭院休息，準備抽根菸。突然，突如其來的綠頭蒼蠅干擾他，他使勁的要把綠頭蒼蠅趕走，但是綠頭蒼蠅還是飛繞在他身邊。他若有所思的低頭聞聞自己的身體及衣服，是不是有種怪味吸引，在他聞東聞西的時候，看見一隻遊蕩的狗，哇！有了，他的思緒被拉到十幾年前

當時父親跟往常一樣，帶著弟弟阿郎去打獵；而阿度勒也跟往常一樣，跟母親在旱田種玉米，午後，突然有一隻綠頭蒼蠅飛繞在他們母子四周。於是他問母親，是不是附近有死老鼠或是髒臭什麼的，不然怎麼有出現綠頭蒼蠅，母親只是笑一笑，繼續種玉米，阿度勒也只好繼續種玉米。但是綠頭蒼蠅繼續飛繞在母子四周，久久不去，後來索性在他們前方位小樹枝停下來。這時母親開口了，你放下工作吧！綠頭蒼蠅來報訊，你爸爸有獵到獵物，他可能已經在路上了，加上你弟弟還小，大概也扛不動、幫不上忙。你還是趕快去接你的父親，免得他太累。他回家時，正好看到弟弟回家，第一句話就要他去接父親。

這時，阿度勒心有所悟，思緒立刻回到現實。於是，立刻起身發動摩托車，去接父親。把父親載到看得到部落的工寮就停下，把獵物卸下。畢勇心裡想，要是以前，一定會扛到部落，半遊行的炫耀。但是現在，只能像小偷一樣偷偷摸摸的找個見不得人的地方處理，免得警察找上門，用外來者與漢人的規定來找麻煩。唉！是這些法律讓布農族

獵人變得很自私，讓布農族獵人很沒尊嚴。

卸下獵物後，畢勇與大兒子交談，這是他與兒子從小的習慣，兒子問些問題，父親邊一一說明，順便機會教育，這也是親子最沒有距離的時候。只是後來怕兒子對獵人入迷，而荒廢學業，所以後來就刻意的避開獵事。這次父親想要談多一點，甚至藉此長談，但兒子習慣談了一下，就離開要找人，準備打理。

畢勇對親戚說出他的想法，想要分享給宗親。但是大兒子提出異議：「自己辛苦所得的就自己享用」。姪子阿諾也提出不一樣的意見：「肉賣一賣當醫藥費吧！只要煮內臟大家分食就好了」。堂哥達虎也提出跟大家一樣的建議。此時的畢勇內心掙扎著：這將是我最後一次分享獵物的機會，我不在乎其他，但是大家的想法都如此，或許這是現代吧！不過，內心還是有點遺憾，不完美感。

看著阿諾流利的動作肢解山豬；看著三女婿整理內臟，尤其是看到肝臟，內心有所感慨：以前是我肢解山林的動物，過幾天我會被漢人肢解，拿著我的肝臟，就如同我拿著動物的肝臟一般。

「灰乎！灰乎！嘰嘰嘰」，畫眉鳥還是遵照與布農族的約定，提醒族人要回家了，但現代的布農族還遵守與大地萬物的約定嗎？